

Птащенко О. В.

доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної
кібернетики та інформатики,
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

Бродовська О. Г.

доктор економічних наук,
президент компанії ТОВ «Фінансова компанія «Магнат»
м. Київ, Україна

ІНКЛЮЗІЯ В ЕКОНОМІЦІ: ЗНАЧЕННЯ АУДИТУ ДЛЯ ФІНАНСОВОЇ ДОСТУПНОСТІ

Інклюзія в економіці є важливою складовою соціально орієнтованого та сталого розвитку, оскільки передбачає залучення всіх груп населення до повноцінної участі у фінансово-економічних процесах незалежно від рівня доходів, місця проживання чи соціального статусу. В умовах трансформаційних змін економічного середовища та зростання нерівності у доступі до фінансових ресурсів проблема фінансової доступності набуває стратегічного значення для забезпечення економічної стабільності та соціальної справедливості.

Особливу роль у формуванні інклюзивної економіки відіграє аудит як інституційний механізм забезпечення прозорості, підзвітності та довіри у фінансовій системі. Аудиторська діяльність сприяє зменшенню інформаційної асиметрії між учасниками ринку, підвищенню якості фінансової звітності та зміцненню фінансової дисципліни, що створює сприятливі умови для розширення доступу населення та малого бізнесу до фінансових послуг. Через посилення контролю за дотриманням стандартів і принципів доброчесності аудит опосередковано впливає на рівень фінансової включеності та захист економічних інтересів вразливих груп. Саме тому в таблиці 1 наведемо

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

особливості інклюзії в економіці з урахуванням ролі аудиту у забезпеченні фінансової доступності.

Таблиця 1

**Особливості інклюзії в економіці та роль аудиту у забезпеченні
фінансової доступності**

Аспект інклюзії в економіці	Зміст та характеристика	Роль аудиту	Вплив на фінансову доступність
Соціальна рівність	Забезпечення рівних економічних можливостей для різних соціальних груп незалежно від доходу чи статусу	Перевірка дотримання принципів справедливості та недискримінації у фінансових операціях	Розширення доступу до базових фінансових послуг для вразливих верств населення
Прозорість фінансової системи	Відкритість і зрозумілість фінансової інформації для користувачів	Підтвердження достовірності фінансової звітності та зменшення інформаційної асиметрії	Підвищення довіри населення до фінансових установ
Довіра до фінансових інституцій	Сприйняття фінансових установ як надійних і стабільних	Незалежна оцінка фінансового стану та управлінських процесів	Активніше залучення населення до використання фінансових продуктів
Доступність фінансових послуг	Можливість користування банківськими та небанківськими послугами для широких груп населення	Контроль ефективності внутрішніх процесів і ризиків фінансових установ	Зменшення бар'єрів для отримання кредитів, заощаджень та страхових послуг
Захист прав споживачів	Запобігання зловживанням і фінансовим порушенням	Виявлення порушень та недотримання нормативних вимог	Підвищення рівня фінансової безпеки клієнтів

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

продовження табл. 1

Розвиток малого та середнього бізнесу	Підтримка підприємницької активності як складової інклюзивної економіки	Оцінка фінансової стійкості та прозорості бізнесу	Полегшення доступу МСП до фінансування
Сталий економічний розвиток	Поєднання економічного зростання з соціальною відповідальністю	Аудит нефінансової та інтегрованої звітності	Формування довгострокової фінансової доступності

Джерело: сформовано автором на основі [1-5]

Узагальнення особливостей інклюзії в економіці, наведених у таблиці, дає підстави стверджувати, що фінансова доступність є багатовимірним явищем, формування якого неможливе без належного рівня прозорості та довіри у фінансовій системі. Представлені аспекти демонструють, що інклюзивна економіка не обмежується лише розширенням кола користувачів фінансових послуг, а передбачає створення справедливого, безпечного та підзвітного середовища для всіх учасників економічних відносин.

Аудит у цьому процесі виступає ключовим інституційним інструментом, який забезпечує контроль за достовірністю фінансової інформації, дотриманням нормативних вимог та захистом прав споживачів. Завдяки незалежній оцінці фінансового стану та управлінських практик фінансових установ аудит сприяє зменшенню інформаційної асиметрії, мінімізації ризиків і підвищенню рівня фінансової дисципліни. Це, у свою чергу, формує довіру з боку населення та бізнесу, що є необхідною передумовою їх активної участі у фінансових процесах.

Таким чином, роль аудиту у забезпеченні фінансової доступності виходить за межі суто контрольної функції та набуває системного значення в контексті розвитку інклюзивної економіки. Посилення аудиторських механізмів сприяє не лише підвищенню ефективності функціонування фінансових інституцій, а й формуванню соціально орієнтованої економічної моделі, в якій економічне

зростання поєднується із забезпеченням рівних можливостей та сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Desyatnyuk, O., Krysovaty, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024). Enhancing financial inclusivity and accessibility of financial services through digital technologies. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. pp. 65-69. ISSN 1804-7890
https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140142/papers/A_13.pdf
2. Gallego-Losada, M.-J., Montero-Navarro, A., García-Abajo, E., & Gallego-Losada, R. (January, 2023). Digital financial inclusion. Visualizing the academic literature. *Research in International Business and Finance*, Vol. 64. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101862>
3. Ghosh, S. (December, 2022). Financial inclusion and banking stability: Does interest rate repression matter? *Finance Research Letters*, Vol. 50. URL: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2022.103205>.
4. *25 років інклюзивного поступу: фінансово-економічний та управлінський виміри*: кол. моногр. / Нестеренко С. С., Дубас Р. Г., Пшенична М. В. та ін. Київ: Університет «Україна», 2025. 212 с. ISBN 978-966-388-731-9, DOI 10.36994/978-966-388-731-9-2025-212
5. Василюк М.М., Вітер С.А., Здирко Н.Г., Гайдучок Д.С. (2025) Аудит фінансової звітності у світлі міжнародних стандартів та принципів сталого розвитку. *Сталий Розвиток Економіки* № 4 (55), 2025, С. 5-13, DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-1>